

bojé ne bodo kisle, ampak, če bi kdo s predolgim nosom v nje pogledal, bi se mu utegnile nehotoma kterikrat nosa prijati.

Odrezkom se pa prištevajo razni ostanki živeža, ki se nekterim odveč zdijo; pa kaj se hoče od obrezkov več kot rezino raznega obsega tirjati. Ker ni vsak dan praznik, in ne jemo vsak dan mesnih jedí, ne pridejo vsakrat okusni odrezki v pomije, kar si imaš tudi pri „obrezkih“ zapomniti, ktere ti, nadjam se, slavno vredništvo „Novic“ ne bo dalo brozgati, kajti one vže skozi 18 let povzdigovajo domačo omiko v mnogoverstnih razdelkih, napredovaje v jeziku, in bližaje se drugim omikanim narodom. Ponosno korakajo enako v mogočno sobo nalikane gospôde, kot v borno kmetijsko bajtco. Le nekteri, ki hočejo biti (natanko beri) domorodci in celó pospeševavci slovenščine,*) jim svoje vrata zapirajo, pogledavši na kvatre v ptujih sobah po strani njih obraz, ali pa jih celó na drugi strani („eloquar an sileam?“) z „dumme Slovenija“ pozdravljajo, ker taki terdovratneži ne vejo, koliko spijočih svojih sinov je vže ta zdramila, koliko omike in blagra, koliko naukov, opominovanj, mnogoletnih skušinj, pomočkov ljudstvu dala, pa tudi ko iko težav, napotij, ovér, čerta, krivičnega natolcevanja je ona kot pozno prerojena nedolžna hčer občne matere ravnopravnosti preživeti mogla! Pa nadjam se, da jim ne steješ v zlo, ker jim je po večeru pretečenosti vže jutro sedanjosti prisijalo. Novična delavnost se pa ne ustavlja na domači meji, ampak se serčno dviga čez najvikše hribove kraljestev in čez najserditnejše valove morja, pozdravlja svoje sinove v ptujih krajih, in naznanovaje jim novice iz domačih krajev in raznih dežel. Dogodke ptuje berem navadoma le iz „Novic“, kjer je vse važno v kratkem dopovedano, in lej, neverjetno je, koliko časa si s tem prihranim in koliko hitreje dospem po „Novicah“ do cilja in konca, ki bi ga sicer še le po dolzih in počasnih ovinkih dosegel, in vendar sem vlani z nekim, ki je več časnikov bral, ravno tako o političnih rečéh kramljaj, kot bi bil jaz tiste vse bral. Ta način „Novic“ se mi v resnici za tiste, ki imajo še druge opravila, ravno tako ugoden zdi, kot se tistim, ki so zavoljo obilosti časa bolj obširnih in posamnih popisovanj vajeni, neugoden zdi!

Pa kaj čem o tem dalje pisati; dosti mi je zavednost, da mi boš ti to vse nemudoma poterdil, kajti te poznam iskrenega bravca slovenskih časnikov, ki si slehernega lista o določenih dnéh že komaj pričakoval, ko sva bila še soseda v šolskih klopeh. Komaj je na dvoru dopoldne tri četert na deset odzvonilo, si že imel klobúc pod suknjo, in hajd! naravnost v tiskarnico po list. Ob desetih, o spremenu ure, si bil spet v šolski sobi, kjer se je vse terlo krog lista; vsak ga je hotel brati. Pa kakor je bila letošnja programova opazka vredništvu čudna zastavica, nam je še zdaj zastavica, zakaj ni bilo čuti oglasa zastran slovenščine v Ljubljani med oglasi gosp. Terdinovimi, oglasi iz Gorice, iz Novega mesta in družih slovenskih krajev; — zastavica nam je, da se je tod rodilnik, dajavnik, toživnik, mestnik na „ega, emu, em“ in druživnik na „om“ v nekem razredu podrisoval, kakor je slov. berilo spisano po enaki osnovi in enakih pravilih. To vse smo zvedili po učencu, ki mu smemo terdo verjeti. Pa še eno zastavico, ki naj ti jo, Matija, sam povém: Bil sem o velikih šolskih praznikih na Dolenskem pri svojem duhovnem ujecu nekaj dal. Med obedom se nama je navadno vselej najživejši pogovor unel; vmes prikoračiva, kakor je lahko verjeti, do slovenščine, zastran ktere me ujec marsikaj vpraša. Vprašanje to, dragi Matija, bilo bi me v kozji rog vgnalo, kajti slovenščina bila je v večini razredov tretje oko, kar pa si nisem upal naravnost izdati; hvaliti jo mi pa vest je branila. Kaj mi je bilo reči? Resnica peče v lica! Na vpra-

šanje, koliko slovenskih nalog ali „aufgab“ smo v celem letu imeli v našem razredu, ne morem z dobro vestjo nič drugače odgovoriti kakor: „nobene“. — Kaj še, to je laži! — me neverjetno smehlja je pogleda ujec ter hití po letnik. — Kaj pa je to-le v letniku pod slovenščino napisano? — me ujec popraša, misleč, da njegova je zmaga. Ko pa ostanem pri besedi „nobene“, me vpraša, komu da je več verjeti, ali letniku, kjer je černo na belem, ali pa sami besedi? Takrat, odgovorim, je več besedi verjeti. Želel bi le, da bi bili Vi priča; slišali bi bili, kako so kopico dijakov, ki jih nimam na perste ene roke skoro naštetí, vsi drugi grajali in proti nji godernjali, ko je pri priložnosti verlega učnika za nalogo opomnila. Zastavica ta naj k uni o programovi opazki bode prilepjenjena!

„Ali je vže spet slovenščina na versti?“ — si boš morda sam pri sebi mislil. Koliko papirja je bilo že o nji popisane! Pomisli le červica, koliko časa, kako pridno revče v sredi terdega lesa gloda in gloda, preden namen svoj doseže! Čeravno glodanje slišimo, mu vendar, ne gledé na škodo, ne znamo pomagati v njegovem delu, da bi mu nasproti vertali in bi na stran ne zagazili; tako tudi slovenščine ne, če je ne razmotamo na pravem koncu. Perva potreba je, da se slovenščini dajo ne le učeni, temuč tudi domoljubni možje, katerim je v resnici mar, da se narod naš kakor vsak drug narod omika na podlagi svojega jezika. Treba je, da je učnik, dokler je mogoče, skoz in skoz eden; kajti ako se učnik slovenščine vsako leto preminja, ima ona v otročjih srcih tako podlago, kakor jo ima hiša, kateri tu zidarji, tam tesarji, drugod lončarji, spet na družem kraju razni rokodelci podlago snovajo — vsak v učenju različen ima princip. — Ravno tako v gimnazijskih razredih.

Poznali smo učence prvega gimnazijalnega razreda, ktere je gosp. učitelj k slovnici priganjal, še raje in obilneje trojke pisal. Pred koncom leta ga popraša učenec, ki je dobil prej „ôdlarja“ ali trojko pri njem, kdaj jo bo popravil, ker v družih predmetih dobro stoji. Kaj mu odgovori učnik? „Mein lieber šocel, sei nur getrost, wenn du überall gut hast, kannst auch bei mir darauf rechnen!“ Dobili so v drugem razredu družega učnika, kteremu je le prevod iz slovenskega jezika v nemški že zadostil; v tretjem razredu spet družega, ki jih je mogel sopet od konca začeti učiti „kos-a“ pregibovati! Koliko se po vednem spremenu slovenskih učiteljev v domačem jeziku napreduje, je iz tega slehernemu znano, in tudi tebi, Matija! Da si zdrav, z Bogom!

Dopisi.

Na Dunaji 1. grudna. H. B — Slovenci! Neko posebnost in znamenitost imajo dôbe, da jih tako imenujem, klasične, dôbe, v kterih človek, v kterih ljudstva svojo bodisi dušno ali telesno moč razvijajo. Radi slišimo in beremo na pr. o pogumnih Izraelcih, o junaštvu in národnem ponosu nekdanjih Gerkov in Rimljanov, o njih slavnih delih na znanstvenem in bojnem polji, od njih zgledne domovinske ljubezni, ki nas še dandanašnji navdaja s prislovico njih: „dulce est pro patria mori“; nadalje če prestopimo v keršansko dôbo, kako veličansko se nam zdi, ko slišimo od serčnih kristjanov prvih časov, kako so živeli in kako se bojevali z malikovavstvom, kako so kri in življenje dajali za vero, resnico in pravico; kako so potem predniki naši na savskih in donavskih bregovih skozi več stoletij silo turško odbijali, kako so junaško se bili za vero in dom, koliko preterpeli, — pač nas more to, da od družih daljnih zgledov molčim, čudno prečudno navdajati ter nas gledé na današnje čase k nasledovanju buditi. Hvalo, preserčno hvalo smo tudi dolžni našim prednikom in še živim domoljubom, ker so nam s silnim dušnim in telesnim vojskovanjem oteli narodnost našo — domovino, da so nas branili in nas branijo pogube v kljub vsemu zopervanju in

*) Tu sém pa ne spadajo, ki so še na stopnji omike, prisluživši si le kaj postrani. Pis.

izdajstvu zapriseženih domačih in tujih sovražnikov. Ali ni to v resnici naša slavna doba, kjer so domoljubi junaki in si morajo v mnogoterih nevarnostih pravico za pravico pribojevati in kos zemlje domače za kosom, buditi vojnike na bojiše ter odganjati in poditi sovražnike roda in domovja? Preserčna hvala jim gré in občudovanje, ki so toliko storili, da še sosedje naši s ponosom na nas gledajo; zraven pa moramo tudi junakom o tem hvalo dajati, da ne zgubimo po nemarnosti, kar so nam pridobili, da smo edini in da si vzajemno pomagamo in slednjič slavno zmagamo, ker „z rodom je zvezana slava naša!“ — Spet me pa žali, da posebno ti, bela Ljubljana! imaš ljudi izdajnike, ki ne nehajo v tvojo in rodú pogubo delati. Ni jih sram, svojo gadjo rodovino očitno kazati in po svetu pisati (dopisnik „Oesterr. Zeitg.“), da si ti, moj mili rod, le stranka, stranka morebiti najmanje in najgerše baže, da te je treba odstraniti, odpraviti — moralično ubiti!! da zavoljo tebe morajo nemški in nemškutarski „Gemeinderathi“ ostati, da ti tedaj ne gré beseda o mestu in o njega zadevah govoriti in delati. Le še pisarite v dunajske liste, kateri kakor z robo tudi z najsvetejšimi rečmi „šahrajo“; le trosite svoje umazano blago po svetu; vsak kamenček iz vaših hramov bo dober za — babilonski turn! Ti pa, Ljubljana! žaluj, ker tak izrod v svojem zidovji hraniš, ker nimaš domoljubnega plemstva, dosti možakov junakov, kakor jih imajo drugod, da bi branili rod in dom ter tudi nam pridobili, kar imajo drugi narodi in nam po pravici gré. Časi so drugi, so novi za nas, posebno po 20. oktobru. Celo politiško življenje je pred nami. Pravice nam bodo, če jih bomo s čujenjem in bdenjem pridobili. Pa kako, če ni o nobeni reči pravega razumka, če ni domoljubja, če namesti za srečo in blagostanje domačega ljudstva delati, domače ljudi le za „slov. Partei“ imamo, drugim vse v roke podajamo! To je kosmopolitizem, da se ga Bog usmili! Naj sledi še kaj družega. — Včeraj in danes je došla semkaj horvatska deputacija z banom in 8 drugimi gospodi, med katerimi je tudi slavnoznani škof Štrosmajer. Veliko Jugoslavenov — tudi Slovencev — jih je čakalo na kolodvoru, ter o prihodu z glasnimi „živio“ pozdravljalo. Prišli so presvitlega cesarja prosit, da bi jim blagovolil zvoliti začasno posebnega dvorskega kancelarja itd., kakor še več v lepem „Pozoru“ berete. — Pravda Richter-jeva bo še le, kakor je čuti, drugi teden svoj konec dosegla. Sploh je zaznati, da se v vsem dobro opravičuje, in tudi priče večidel njegovo poštenost in nedolžnost terdijo. Toda sodniki bodo sodili! Čudno je le, kako so si tukajšni listi večkrat zavolj njega v laseh, eni zagovarjaje, drugi opravljaje, ali še celo z namero za „klavni dar“ terjati njegovo obsojenje, naj bo kriv ali ne! — Druga pa bolj tiha pravda se snuje o zadevah opravištva videnske bolnišnice, kjer so redovnice - strežnice obdolžene slabega opravljanja itd. Tudi tega so vsi listi polni, in dopisniki iz mnogih krajev, tudi iz Ljubljane, svoje zvedbe naznanjajo in splošno vojsko zoper nje kličejo, češ, da je le „dobičkarija“ njih geslo. Od tega ne morem pred sodbo nič gotovega reči, le samo to, da se nepristansko preiskuje in da je pričakovati pravične razsodbe.

Od Like na Horvaškem 20. nov. F. V. — Dasi-ravno uže zakasnjeno, vendar prosim vas drage „Novice“, blagovolite sledečo veselo novico oznaniti. Ne bom ponavljal, kako vès svet na vse gerlo upije „naprej!“ ter si vse žile napenja po omiki. Koliko truda in novcov se je v poslednjih letih za šole žertovalo, so „Novice“ že mnogo potov iz vseh slovenskih krajev naznanile. Omeniti hočem le, kako smo tukaj v Gospič-u odperli nižjo realko naši bistroumni mladini. — 15. okt. se je zbrala mladina glavne in realne šole, ter redno v farno cerkev hitela si darov sv. duha sprositi. Po dokončani službi Božji spremilo je mladino več gosp. oficirjev v novo šolsko poslopje. Gani! je mogla vsacega pobožnost mladine, ko so gosp. katehet

molitve opravljali, vsi klečijoči, mladi in stari, pa goreče prosili, naj bi Vsegamogočni to hišo blagoslovil. Po dokončanem blagoslovljenju vseh novih sob nagovoré visokočastiti gospod podpolkovnik dijake s prav gorečimi besedami, ter jim veliko milost Njih Veličanstva jasno pred oči stavijo. Obrazi mladenčev nam so bili porok, da so ginjeni dijaki besede ne le čuli in razumeli, temuč tudi občutili, in si jih globoko v serce utisnili. — Tako je sedma nižja realka v vojaški meji oživela po velikem trudu in prizadetji blagega gosp. polkovnika B. in podpolkovnika E., ki sta za vse dobro uneta, za omiko naše ljube mladine posebno goreča domoljuba. Slava jima! Dokler se bo Lika po naši dolini vila, se ju bo vsak Ličan hvaležno spominjal. Naši mladi šoli pa dodeli mili Bog dobro srečo. Z Bogom!

Na Reki 30. nov. Menda nobenemu naročniku „Slov. Prijatla“ ne bo po volji nasvèt gosp. V. iz Verhnike v 48. listu „Novic“, kjer omenjeni gospod svetuje „Slov. Prij.“, naj bi se iz cerkve spet v šolo vernil ali pa da bi ob enem bil pridigar in šolnik. Kar prvo zadeva, še menda ni pozabil „Prijatelj“, kakošna se mu je v šoli godila; — kar pa drugo, ne bi mogel ne cerkvi ne šoli dovoljno biti na korist, posebno ako bi sedanjo obliko obderžal. Bote mi morda rekli: saj oblika se more lahko premeniti, in namesto enkrat v mesecu naj bi izhajal dvakrat. To bi se res lahko storilo, ker se moremo zanesti, da bi iskreni domorodec g. vrednik „Slov. Prij.“ se nobenega truda ne vstrašil, če bi ga domorodna reč zahtevala; ali druga rajtenga je za plačilo, — ktero bi se gotovo moralo na tak način povekšati. — Če se pa gg. učitelji na Kranjskem že sedaj branijo za malo letnino šolskega lista zavolj malih svojih dohodkov, kaj bi še le bilo potem, ako bi za šolski list kakih 8 gold. letnine plačati morali? Po mojem mnenji bi toraj najboljša bilo, ako „Slov. Prijatelj“ še zanaprej zgolj cerkven časopis ostane; tega mnenja so tudi drugi gospodje naročniki iz naših krajev. Saj se na cerkvenem polji prav junaško ponaša, naročnikov in gradiva mu gotovo ne manjka, in ne le Slovenci, temuč drugi sosedni Slovani ga radi prebirajo. Mi Slovenci moramo tudi za to skrbeti, da se naši narodni časopisi bodi politiški, cerkveni, šolski ali lepoznanški pomnožavajo, ne pa da bi se dva z enim plajščem ogrinjala; naj sosedni narodi vidijo, da smo tudi mi narod, pa ne le komad kakošnega naroda, zato je potrebno, neobhodno potrebno, da imamo vse znanstvene reči domá, ktere razni stanovi potrebujejo; za to so pa časopisi najboljši. Mislim, da mi nobeden rodoljubni učitelj ne bo zameril, ako rečem, da bi Slovencom ne bilo na čast, ako bi učitelji 5 škofij ne mogli enega šolskega časopisa zderžati. Ako se pri nas na Horvaškem, kjer je gotovo manj šol, kakor v omenjenih slovenskih vladikovinah, šolski list „Napredak“ junaško obnaša, *) in mu dopisnikov in naročnikov ne manjka, toliko manje se je tega na Slovenskem bati. Poterkajte v Ljubljani, ali v Celju ali v Mariboru, gotovo bode se našel mož, ki bode iz ljubezni do svoje sladke matere Slovenije to težko butaro na se vzel. Vam bode v prid, vsem Slovencom pa na čast! **) — Ob enem vam še ljubi Slovenci povem, da je naš reški laški politiški list včeraj huda ura zadela. Nek rodoljuben domačin je svoje misli o njem razodel zavolj prihodnjih reških zadev, se vé da v narodnem smislu. Kar na enkrat, ko bi strelil, zasipljejo se na-nj, od vseh 4 vetrov po svetu raztepeni in domači Rečani, in na vrat na nos začnejo se potegovati in braniti svojo „autonomijo“ in neko posebno, pisano — reško na(e)rodnost. Kavsanje bi menda tako hitro ne bilo pri kraji, ker je vredništvo uljudno prosilo te dni svoje

*) Z veliko pohvalo moramo tu omeniti tudi solski časnik, ki v Banski Bistrici izhaja pod naslovom „Slovensky národný učitel“ vsakih 14 dni v celi pòli in ga izdaja in vreduje slavni gosp. J. Slota. Vred.

**) Vaša želja je lepo izpolnjena. Glejte današnji dopis iz Ljubljane. Vred.

dopisnike, naj bi si malo zaterpeli, ako svojega dopisa o pravem času ne zagledajo; imelo jih je menda še na kupe. Pa kaj? naenkrat se zamegli na severju, zagromí, in strela, huda strela časopis „Eco“ zadene. Njega prijatli so gotovo vse električne mašine vkup znosili in učene zdravnike poklicali, da bi ga spet od mrtvih zbudili; al do zdaj še zmiraj mertev leži in neštevilni glasi mu pojó: „Requiescat in pace!“

Iz Ljubljane. Učiteljski časnik. Mnogo in lepo so že „Novice“ govorile o učiteljskem časniku, in gotovo vsak ljudsk učenik in šolsk prijatelj mora poterđiti tako lepo misel. Tudi mi, nekteri ljubljanski učeniki, že davno serčno želimo, da bi imeli svoj časnik. Zatega voljo smo že za to založnika nagovorili in dobili, ter tudi že dalje preskerbeli, kar je o tem treba. Ako se nam vse po sreči izide, bomo začeli z novim letom, in sicer vsak mesec, izdajati nov šolsk list, kateri bo govoril:

1) o pametnem in uspešnem obdelovanju šole in izreje, o praktičnem ravnanju s šolskimi knjigami, o učiteljskih zborih in sploh o napredovanju šole in učenikov, — 2) o cerkvenem in šolskem petji, — 3) o učiteljski književnosti, in bo tudi prinašal, — 4) cerkvene in šolske pesmi, kratke povesti za mladost, primerne životopise, zgodovinske in prirodne drobtinice, — 5) šolske novice, popise itd. dobre dela domoljubov, izreke in spodbudnice za učenike in za mladost, — 6) vse zadeve v pomoč učiteljskim udovam in sirotam, — 7) vse premembe v učiteljskem stanu, izpraznjene službe, prestave itd., — 8) v nemški prilogi vse nove postavbe, ki učenike in šole zadevajo. S sedmo in osmo številko omenjeni uradni del nam je že prečastito ljubljansko škofijstvo milostljivo dovolilo.

Tako bomo morda poskusili, ker upamo in se terdno zanašamo, da nas bodo naši bratje in vsi drugi domorodci podperali in nam pomagali; saj naša misel je: Vse na slavo Bogu in na srečo našemu narodu! A. Praprotnik.

Iz Ljubljane. Namesto, da bi sloga kraljevala med nami in bi brez protinstva tudi naš narod prejel pravice, ki jih je cesarski diplom od 20. okt. dodelil vsem narodom avstrijskim, se že glasé hudobni draživci in trobijo laži po svetu, ki žalijo vsacega poštenega človeka. Znani dopisnik iz Ljubljane se je spet oglasil v dunajski „Oest. Zeit.“ in natvezel bravcom te dni to-le: da 1) „večina ljubljanskega mestnega odbora je sklenila ostati v zboru in ne odstopiti, ker se boji, da 2) neka stranka, straka slovenska, ne bi vrinila samo le Slovencev v odbor, ki bi se potegovali za národne pravila!“ Pervo je laž, ker javnega zbora ni bilo, tedaj večina ni nič sklenila, ako morebiti ta večina ni kje kakega „skrivnega“ zbora imela, od kterega pa nismo nič slišali; tudi saj nekteri odborniki, ki jih dopisnik ☉ šteje v to večino, po našem poznanju niso taki zajci, da bi se bali „stranke slovenske“, ki še nobenega ni požerla, veliko veliko pa že domovini dobrega storila; to pa utegne biti, da „prijatli“ dopisnikovi so izkovali to pretvezo, ker se kakor smola deržijo priljubljenih mestnih stolov, ktere jim žuga spodnesti hvalevredni ministerski ukaz od 26. nov., ki vелеva skozi in skoz nove volitve; nič več tedaj tem revežem ne pomaga njih „aus-harren und nicht ihre Demission geben“. Drugo pa je razžaljenje celega našega naroda, ako domači ljudje v svoji domačiji in pa taki pošteni inostranci, ki spoštujejo naše pravo, se pitajo z imenom „stranka“ in se psujejo zato, da se, kar je njih sveta dolžnost, hočejo posluževati po cesarskem diplomu podeljenih pravic! To bi človeka pogledali, ki bi na Nemškem se prederznili od Nemcev govoriti kakor od nemške „stranke“, ali na Francozskem od francozke „stranke“ itd. Mi Slovenci pa, le mi bi mogli tako zaverženi biti, da domá veljamo le za „stranko“. Quosque tandem? — Res! kdor take grozovite reči doživi, ti mora poterđiti, kar si unidan pel, slepi pevec, pred mostom, ko si na razubranih goslah med šumenjem

togotne Ljubljanice o bledi luni strune ubíral potertega serca vekáje:

Oj Ljubljana, oj Ljubljana!

Žalostna ti majka!

Tvoji mudrijaši jesu budalaši —

Oj Ljubljana, oj Ljubljana,
Žalostna ti majka!

Oj Ljubljana, oj Ljubljana!

Žalostna ti majka!

Jednu imaš dušo, pa je ne poznadeš —

Oj Ljubljana, oj Ljubljana,
Žalostna ti majka!

Oj Ljubljana, oj Ljubljana!

Žalostna ti majka,

Tvoji sinci j'su tudjinci —

Oj Ljubljana, oj Ljubljana,
Zarad toga, žalostna ti majka!

Iz Ljubljane. Prečastiti naš deželni poglavar, Njih eksc. grof G. Chorinsky so izvoljeni deželni poglavar moravske in sleške dežele. — V nedeljo so pervikrat v svoji stolni cerkvi pridigovali naš milostljivi knez in škof gg. dr. Jernej Vidmar. Cerkev je bila čez in čez polna; slovesna tihota je kraljevala po hiši Božji do zadnje besedice veličastnega govora, v kterem so visokoučeni Višji pastir dokazali, da „prava omika je kristjanstvo“. — Gosp. Šnedar, vodja naše realne šole, so nas prosili, naj bi po „Novicah“ oglasili, da bi radi za šolsko zbirko dobili nekoliko žival, tičev ali kaj družega. Kdor kaj takega ima, vstrelí ali vloví, naj daruje domači šoli in pošlje gosp. vodju v Ljubljano.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. C. k. ministerski ukaz od 26. novembra, veljaven za vse cesarske dežele (samo za ogerske dežele, Beneško in Galicijo ne), véléva, da povsod — po mestih in kmetih — se imajo župani in odborniki (soseskine možje) na novo voliti, in sicer po občinski (srenjski) postavi od 17. sušca leta 1849. Vsled tega ukaza se ima v vsaki občini (soseski) berž popis volivcev napraviti po tistih treh ali dveh verstah, kakor jih omenjena postava odločuje, ker 6 tednov potem, ko je bil popis volivcev narejen, se morajo povsod že novi odborniki (soseskine možje) voliti; dalje pravi ta ukaz, da postava od 19. sušca 1852 ne veljá več popolnoma, ker po nji so mogli odborniki in župan višje poterjenje zadobiti; sedaj pa odbornikom ni tega treba; oni se svobodno volijo; župan pa mora od višje oblasti poterjen biti. Novi župani in odborniki prevzamejo vse jim po postavi odločene opravila, in ostanejo tako dolgo, dokler ne pride po ustavni poti nova županijska postava na dan. — Tako govori omenjeni ministerski ukaz, kateri véléva posebno za to nove volitve županov in odbornikov, ker iz njih verste ali z njih pripomočjo se bojo v vsaki deželi volili tudi poslanci v deželni zbor; to pa je tako važna reč, da je treba starino preroditi in namesto ljudi, ki so pokazali, da niso za soseskine opravilstva pripravi, druge pripraviše možé voliti. To je prav, da se je svobodna srenjska postava od leta 1849 sopet oživila; pa živa potreba bi tudi bila, da bi deželne postavbe, ki so bile ravno tistega leta 1849 že oklicane, sopet svojo moč zadobile namesto teh, ki so bile dosihmal razglašene in ki nobeni deželi niso po polji. Iz tega, da se je oživila srenjska postava od leta 1849, se je nadjati, da tudi želje po deželni postavi od leta 1849 ne bojo klici upijočega v puščavi.

Česko. Iz Prage. „Pražke Noviny“ naznanjajo, da dr. Jul. Greger je prejel dovoljenje za nov politisk časnik česki pod naslovom „Narodni list“; dr. Riegerov časnik se véli „Narod“. — „Slov. Nov.“ pišejo, da ob novem letu 1861 bojo trije časniki z imenom „Čas“, ker razun praž-